

Inimõigustesõbralik kool on asutus, mis tagab, et inimõigustega seotud väärtused ja printsiibid on õppimises kesksel kohal ning esindatud kõikides peamistes koolielu aspektides. Mudel pärineb [Amnesty International](#)’ilt ja selle eesmärgiks on koolikeskkonnas reaalse positiivse muutuse saavutamine.

Projektikaudu saavad inimõigused osaks koolielust – nii tunniplaani osaks kui ka tundideväliste tegevuste osaks; olles suunatud ka õpetajatele ja õpetamismetodoloogiale, kaasab see terve koolikogukonna.

Võtmevaldkonnad:

- Kooli juhtimine
- Inimestevahelised suhted
- Õppekava ja selle välised tegevused
- Koolikeskkond

Meie globaliseerunud 21. sajandil elavad noored kirjus ja muutuv maailmas – maailmas, milles vägivald, vaesus, ebavõrdsus ja muu õiglusetus on siiani väga paljude inimeste igapäevaelu reaalsuseks. Inimõiguste, õigluse ja rahu tagamine nõuab meie praeguste sugupõlvade pidevat pühendumist ja tegutsemist, seda nii valitsuse kui ka kodanikühiskonna tasandil, lapsi ja noori kaasates.

Kuidas saaksid koolid noortega töötades õigluse ja rahu aateid edendada? Miks peavad õpetajad inimõigusi põhjalikult tundma? Kuidas lahendavad koolid õpetajate õiguste ja laste õiguste kokkupuutel tekkivaid pingeid?

Esitatud on vaid mõned neist küsimustest, mida Eesti Inimõiguste Instituudi projekt „*Inimõigused haridussüsteemis – võrgustumine, õpetajakoolitus ning noorte võimestamine*“* adresseerida püüab. Projekti peamiseks tahuks on võrgustiku loomine kaheteistkümnest „inimõigustesõbralikust koolist“. Võrgustikku kandideerimine on avatud aadressil www.eihr.ee/inimoigustesobralikud-koolid ja projektis osalevad koolid valitakse 15. septembriks.

Inimõigustesõbralikuks kooliks hakkamine kätkeb endas õpilastele inimõiguste õpetamisest enamat. Inimõigustesõbralike koolide projekt muudab kooli kohaks, kus inimõigused on kooli igapäevases tegevuses oluliseks osaks, alates koolis langetatud otsustest kuni läbiviidud tegevusteni, hõlmates kogu seda keskkonda, milles noori õpetatakse. Seda võiks nimetada **kogu kooli hõlmavaks lähenemiseks** ehk holistiliseks meetodiks inimõiguste õpetamisel.

Kõik võrgustikku kuuluvad koolid analüüsivad oma tegelikku olukorda ja vajadusi ning koostavad plaani inimõiguste põhimõtete lõimimiseks koolielu kõigis tahkudes, selle juhtimisse, suhetesse, õppetöösse ja õppetöövälistes tegevustes. Koolidel soovitatakse olla uuenduslik ja kaasata oma tegevusplaanide väljatöötamisse suurel hulgal erinevaid vaatenurki. Kogu protsessi keskmeks on meeskond, mis koosneb direktorist ja õpetajatest.

Tegevusplaan viiakse ellu terve 2013/2014 õppeaasta jooksul.

Projekti käigus tõlgitakse eesti keelde Euroopa Nõukogu COMPASS-käsiraamat noorte inimõigustealaseks harimiseks. Õpetajatel on otstarbekas osaleda koolitustel, kus õpetatakse selle käsiraamatu kasutamist.

Oodata on ka koostööd välismaiste koolidega, kus inimõiguste õpetamisel rakendatakse sellist kogu kooli hõlmavat lähenemist.

* Projekti rahastab EMP toetuste Vabaihenduste Fond Avatud Eesti Fondi vahendusel. Projekti partnerid on Haridus- ja Teadusministeerium, MTÜ Avatud Vabariik ja Norra Helsinki Komitee.

** „Inimõigustesõbralike koolide“ meetodi töötas välja Amnesty International.